

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 lipca 2018 r. (znak: (...)-2018) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ustalił E. G. kapitał początkowy na dzień 01.01.1999 r.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1975 r. do 31.12.1984 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 18,86%.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 18,86% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie ($18,86\% \times 1\ 220,89\ \text{zł} = 230,26\ \text{zł}$).

Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął łącznie: 5 lat, 6 miesięcy, 16 dni, tj. 66 miesięcy okresów składkowych oraz 1 miesiąc, 3 dni tj. 1 miesiąc okresów nieskładkowych.

Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31.12.1998r – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 40,45%. Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł.

Do ustalenia współczynnika przyjęto:

- 40,45 % - wartość współczynnika
- wiek w dniu 31.12.1998r. - po zaokrągleniu do pełnych lat - wynoszący 40 lat
- wiek w którym po raz pierwszy powstał obowiązek ubezpieczenia – wynoszący 16 lat
- wiek emerytalny – wynoszący 60 lat
- łączny staż ubezpieczeniowy - po zaokrągleniu w górę do pełnych lat - wynoszący 6 lat
- wymagany staż pracy – wynoszący 20 lat.

Średnie dalsze trwanie życia - wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat - wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn - M.P. Nr 12, poz.173).

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 28240,08 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresów od 9 sierpnia 1978 r. do 11 sierpnia 1978 r., od 1 sierpnia 1988 r. do 1 sierpnia 1988 r. – nieobecność nieusprawiedliwiona, niepłatna, od 21 sierpnia 1985 r. do 7 marca 1987 r. – gdyż nie został wystarczająco udowodniony, od 25 stycznia 1995 r. do 31 stycznia 1995 r., gdyż nie została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne. Wydział zasiłków nie potwierdził wypłaty zasiłku w ww. okresie.

/decyzja oraz obliczenie wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonego k. 41-43 plik II akt ZUS /

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą wnioskodawczynie złożyła od niej odwołanie, wnosząc o zmianę zakwestionowanej decyzji poprzez uwzględnienie przy obliczaniu wysokości kapitału początkowego okresu zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w P.. Wnioskodawczynie podkreśliła, że świadectwo, które przedłożyła jest jedynym dostępnym jej dokumentem z tego okresu zatrudnienia. (...) Zakłady (...) w P. – dawny pracodawca wnioskodawczynie nie istnieje, a zatem nie ma możliwości zdobycia poprawionego dokumentu.

/odwołanie k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując, że z uwagi na braki w treści świadectwa pracy za okres zatrudnienia wnioskodawczynie w okresie od 21 sierpnia 1985 r. do 7 marca 1987 r., tj. pieczętki służbowej oraz czytelnego podpisu osoby upoważnionej do wystawienia świadectw pracy w zakładzie, Zakład nie uznał wymienionego okresu do stażu pracy, mającego wpływ na ustalenie wartości kapitału początkowego.

/odpowiedź na odwołanie k. 8- 8 odwrót/

Na rozprawie w dniu 29 maja 2019 r. – bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku – wnioskodawczynie poparła odwołanie, natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie.

/stanowiska stron - e-prot. z 29.05.2019 r.: 00:00:58, 00:01:08 – płyta CD k.41/

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wnioskodawczynie E. G. (poprzednio H.) urodziła się w dniu 2 listopada 1958 r.

/niesporne/

W dniu 15 maja 2018 r. złożyła wniosek o ustalenie kapitału początkowego.

/wniosek k. 1-2 plik II akt ZUS

Zaskarżoną decyzją z dnia 6 lipca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ustalił E. G. kapitał początkowy na dzień 01.01.1999 r.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1975 r. do 31.12.1984 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 18,86%.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 18,86% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ww ustawie ($18,86\% \times 1\,220,89\text{ zł} = 230,26\text{ zł}$).

Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął łącznie: 5 lat, 6 miesięcy, 16 dni, tj. 66 miesięcy okresów składkowych oraz 1 miesiąc, 3 dni tj. 1 miesiąc okresów nieskładkowych.

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 28240,08 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresów od 9 sierpnia 1978 r. do 11 sierpnia 1978 r., od 1 sierpnia 1988 r. do 1 sierpnia 1988 r. – nieobecność nieusprawiedliwiona, niepłatna, od 21 sierpnia 1985 r. do 7 marca 1987 r. – gdyż nie został wystarczająco udowodniony, od 25 stycznia 1995 r. do 31 stycznia 1995 r., gdyż nie została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne. Wydział zasiłków nie potwierdził wypłaty zasiłku

w ww. okresie.

/decyzja oraz obliczenie wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonego k. 41-43 plik II akt ZUS /

Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto:

- w 1975 r. – 13134,00 zł, wwpw 37,29 %,
- w 1976 r. – 19033,00 zł, wwpw 37,05%,
- w 1977 r. – 36496,00 zł, wwpw 66,17%,
- w 1978 r. – 18817,00 zł, wwpw 48,13 %,
- w 1979 r. – 0,00 zł, wwpw 0,00 %.
- w 1980 r. – 0,00 zł wwpw 0,00%,
- w 1981 r. – 0,00 zł wwpw 0,00%,
- w 1982 r. – 0,00 zł wwpw 0,00%,
- w 1983 r. – 0,00 zł wwpw 0,00 %,
- w 1984 r. – 0,00 zł wwpw 0,00%.

/obliczenie wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonego k. 43 plik II akt ZUS /

Wnioskodawczyni posiada wykształcenie podstawowe. W spornym okresie tj. od 21 sierpnia 1985 r. do 7 marca 1987 r. pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku konfektora środków opatrunkowych, zajmowała się pakowaniem środków opatrunkowych w (...) Zakładkach Środków Opatrunkowych w P..

/świadczenie ukończenia szkoły podstawowej, świadectwo pracy w aktach osobowych k. 20 zeznania wnioskodawczyni e-prot. z 29.05.2019r. 00:04:53-00:06:34 – płyta CD k.41 w zw. z e-prot. z 10.04.2019 r. 00:01:57-00:05:19 – płyta CD k.24/

Pierwszą umowę o pracę z (...) Zakładami (...)

w P. wnioskodawczyni zawarła w dniu 21 sierpnia 1985 r. na okres próbny od 21 sierpnia 1985 r. do 4 września 1985 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku konfektora środków opatrunkowych. Wynagrodzenie ustalono na poziomie 40 zł za godzinę w 5 kategorii zaszeregowania, wraz z premią do 20 %.

/ umowa o pracę w aktach osobowych k. 20/

Kolejną umowę o pracę z (...) Zakładami (...) w P. wnioskodawczyni zawarła w dniu 5 września 1985 r. na czas nieokreślony od

5 września 1985 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku konfektora środków opatrunkowych. Wynagrodzenie ustalono na poziomie 40 zł za godzinę w 5 kategorii zaszeregowania.

/ umowa o pracę w aktach osobowych k. 20/

Dokumentacja kadrowa ubezpieczonej z powyższego okresu zatrudnienia obejmuje kwestionariusz osobowy, podanie o przyjęcie do pracy z 21 sierpnia 1985 r., skierowanie do pracy 15 sierpnia 1985 r., karty obiegowe: przyjęcia do pracy z 19 sierpnia 1985 r. i zwolnienia z pracy z 11 maja 1987 r., oświadczenie pracownika o zapoznaniu się z przepisami przeciwpożarowymi z

21 sierpnia 1985 r., notatki służbowe z 1 kwietnia 1986 r., 17 października 1986 r. i 12 stycznia 1987 r. oraz decyzje o ukaraniu z 2 kwietnia 1986 r., 11 kwietnia 1986 r., 18 października 1986 r., 11 grudnia 1986 r. i 13 stycznia 1987 r., podanie o możliwość odpracowania nieobecności z 16 marca 1986 r.

/dokumentacja osobowa k.20/

Uwzględniając sporny okres zatrudnienia odwołującej się w (...) Zakładach (...) w P., wysokość kapitału początkowego wnioskodawczyni wynosi na dzień 1 stycznia 1999 roku 31573,63 zł przy uwzględnieniu okresów składkowych w wymiarze 7 lat 1 miesiąca i 4 dni. Do wyliczeń przyjęto wynagrodzenie na podstawie stawki godzinowej od 21 sierpnia 1985 r. do 7 marca 1987 r. w wysokości 40 zł/godz. oraz doliczono do stażu pracy wskazany okres zatrudnienia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego nie uległ zmianie i wynosi 18,86 % z 10 lat kalendarzowych od 1975 do 1984 roku.

/pismo pełnomocnika ZUS – k.27, hipotetyczne wyliczenia – k.28-32/

Archiwum Państwowe w Ł. w piśmie złożonym 14 lutego 2019 r. wskazało, że nie przechowuje dokumentacji płacowej z (...) Zakładów (...) w P..

/pismo – k.16/

Opisany powyżej stan faktyczny Sąd ustalił głównie w oparciu o dokumenty zawarte w aktach organu rentowego, aktach sprawy oraz na podstawie zeznań wnioskodawczyni. Treść świadectwa pracy z dnia 23 marca 1985 r. ze spornego okresu zatrudnienia oraz zeznania wnioskodawczyni w sposób bezsporny potwierdzają w ocenie Sądu, że wnioskodawczyni była zatrudniona w okresie wskazanym w świadectwie w (...) Zakładach (...) w P. na stanowisku konfeksjonera środków opatrunkowych w pełnym wymiarze czasu pracy. W ocenie Sądu brak pieczętki imiennej osoby wystawiającej powyższy dokument nie może dyskwalifikować ważności świadectwa pracy. Należy zauważyć, że na świadectwie znajduje się pieczętka zakładu pracy, a samo świadectwo zostało wystawione zgodnie z obowiązującymi wówczas wymaganiami formalnymi. Dodatkowo za faktem zatrudnienia przemawia cała zgromadzona w Archiwum Państwowym w Ł. dokumentacja kadrowa wnioskodawczyni, w ocenie Sądu brak jest podstaw, żeby nie dać jej wiary. W przedstawionej dokumentacji znajdują się karty obiegowe, a także podanie o pracę, oświadczenie wnioskodawczyni o zapoznaniu się z przepisami przeciwpożarowymi, skierowanie do pracy, życiorys, podanie o udzielenie możliwości odpracowania nieobecności w pracy, decyzje o ukaraniu, a nadto umowy o pracę i świadectwo pracy. Wszystkie te dokumenty w ocenie Sądu bezspornie wskazują, że wnioskodawczyni była zatrudniona w (...) Zakładach (...) w P. w spornym okresie czasu. Archiwum Państwowe w Ł. wprawdzie wskazało, że nie przechowuje dokumentacji płacowej z zakładu pracy wnioskodawczyni, jednakże Sąd nie znalazł podstaw do odmówienia wiary wynagrodzeniu wskazanym w umowach znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawczyni. Zdaniem Sądu należy przyjąć, że przez cały okres zatrudnienia otrzymywała wynagrodzenie w kwocie 40 zł na godzinę, co dodatkowo zostało wskazane w kwestionowanym przez ZUS świadectwie pracy.

Zeznania wnioskodawczyni, co do spornego okresu zatrudnienia w zestawieniu z kwestionowanym świadectwem oraz umowami o pracę oraz pozostałą dokumentacją kadrową czynią jej zeznania wiarygodnymi co do tego, że w spornym okresie pracowała w (...) Zakładach (...) w P. na stanowisku konfeksjonera środków opatrunkowych.

Organ rentowy nie zgłosił natomiast żadnych wniosków dowodowych w celu podważenia prawdziwości zeznań wnioskodawczyni.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Stosownie do art. 173 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy na dzień wejścia w życie ustawy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (ust. 2).

Zgodnie z art. 174 ust. 1 ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przepis ust. 2 art. 174 stanowi, że przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2, to jest w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

W myśl ust. 3 w/w przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Z kolei z mocy art. 15 ust. 1 analizowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 tego samego przepisu przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym złożono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Ust. 6 tego samego przepisu stanowi, że na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie z ust. 4 i 5 w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,

3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty,

oraz

4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%.

W związku z treścią zacytowanych przepisów można stwierdzić, iż kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 rokiem, podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

Zgodnie zaś z ogólną zasadą wyrażoną w art. 116 ust. 1 postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Na podstawie art. 129 ust. 1 świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

Z kolei na podstawie ust. 2a dodanego do art. 15 z dniem 1 stycznia 2009 r., jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

W świetle § 22 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia

11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U.

z 2011 r. Nr 237 poz. 1412) jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument,

w tym w szczególności: legitymacja ubezpieczeniowa, legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną była okoliczność ustalenia wysokości kapitału początkowego ubezpieczonej przy uwzględnieniu okresu zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w P. od 21 sierpnia 1985 roku do 7 marca 1987 roku. Organ rentowy uznał, że okres ten nie został wystarczająco udowodniony, bowiem przedłożone świadectwo pracy z dnia 23 marca 1987 roku nie spełnia wymogów formalnych – brak jest pieczętki imiennej osoby wystawiającej powyższy dokument oraz czytelnego podpisu.

Zdaniem Sądu wnioskodawczyni wykazała, że była zatrudniona w powyższym okresie

w (...) Zakładach (...) w P. na stanowisku konfeksjonera środków opatrunkowych w pełnym wymiarze czasu pracy. Okoliczności te wynikają przede wszystkim nie tylko z treści przedłożonego świadectwa pracy z dnia 23 marca 1987 roku, ale także umów o pracę i innych dokumentów znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawczyni oraz z zeznań wnioskodawczyni. Analiza załączonej dokumentacji pracowniczej wnioskodawczyni bezsprzecznie potwierdza, że w spornym okresie była ona zatrudniona w powyższym zakładzie. W aktach osobowych oprócz umów o pracę, podań odwołującej, decyzji o jej ukaraniu znajdują się nadto karty obiegowe – przyjęcia i zwolnienia z pracy. Z tego ostatniego dokumentu wyraźnie wynika, że ubezpieczona została zwolniona z pracy z dniem 7 marca 1987 roku – tj. wskazano w świadectwie pracy.

Sąd mając na uwadze wszechstronne zbadanie sprawy, zobowiązał organ rentowy do przeliczenia wysokości kapitału początkowego przy uwzględnieniu spornego zatrudnienia oraz przy uwzględnieniu, że w spornym okresie

otrzymywała wynagrodzenie w stawce zasadniczej wskazanej w umowach o pracę z dnia 21 sierpnia 1985 r. i z dnia 5 września 1985 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał stosownego wyliczenia i wysokość kapitału początkowego wnioskodawczynie wyniosła na dzień 1 stycznia 1999 roku 31573,63 zł przy uwzględnieniu okresów składkowych w wymiarze 7 lat 1 miesiąc i 4 dni. Jednakże wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego nie uległ zmianie i wynosi 18,86 % z 10 lat kalendarzowych od 1975 r. do 1984 r.

Kierując się powyższym, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił wysokość kapitału początkowego wnioskodawczynie na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 31573,63 zł.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS wraz z aktami rentowymi.

M.P.